

Alpha Bank: Πολλές οι προκλήσεις για την ελληνική οικονομία το 2019

24/Δεκ/2018 14:40

Τις επτά σημαντικότερες προκλήσεις με τις οποίες αναμένεται να έρθει αντιμέτωπη η ελληνική οικονομία τη νέα χρονιά, επιχειρεί να αναλύσει το εβδομαδιαίο οικονομικό δελτίο της Alpha Bank.

Όπως σημειώνουν οι αναλυτές της τράπεζας, το 2018 αποτέλεσε έτος καμπής για την ελληνική οικονομία, καθώς ολοκληρώθηκε επιτυχώς το τρίτο πρόγραμμα προσαρμογής που συνοδεύθηκε με συγκεκριμένα μέτρα ελαφρύνσεως των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας σε ορίζοντα δεκαετίας. Παράλληλα, η οικονομική ανάκαμψη ενισχύθηκε σε σχέση με το 2017, παρά την υπέρβαση του στόχου για το πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα για ένα ακόμη έτος. Όσον αφορά στο οικονομικό κλίμα, αμφότεροι οι δείκτες καταναλωτικής εμπιστοσύνης και επιχειρηματικών προσδοκιών έχουν βελτιωθεί σημαντικά συμβαδίζοντας με τον ενισχυμένο ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Ο τελευταίος αποτυπώθηκε τόσο στην περαιτέρω αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας, όσο και στην ανάκαμψη της αγοράς οικιστικών και επαγγελματικών ακινήτων μετά από μία δεκαετία διαρκούς πτώσεως, η οποία παράλληλα υποστηρίχθηκε από τη θεαματική άνοδο της οικονομίας διαμοιρασμού (sharing economy).

Ωστόσο, όπως επισημαίνει η Alpha Bank, οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών τίτλων εξακολουθούν να βρίσκονται σε σχετικά υψηλό επίπεδο γεγονός που καθιστά δυσχερή τον εξωτερικό δανεισμό καθώς επιβαρύνεται παράλληλα από τη διεθνή χρηματοοικονομική αβεβαιότητα και τη χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής στην Ιταλία. Τέλος, το αναπτυξιακό πρότυπο του 2018, όπως διαφαίνεται με βάση την ανάλυση των συνιστωσών του ακαθαρίστου εγχωρίου προϊόντος, στηρίζεται και πάλι στην ιδιωτική κατανάλωση και τις τουριστικές εισπράξεις, ενώ η επενδυτική δαπάνη παραμένει υποτονική.

Συγκεκριμένα ως προς τη νέα χρονιά, η Alpha Bank αναφέρει ότι οι προκλήσεις είναι πολλές και επιχειρεί να αναλύσει τις πιο σημαντικές:

Πρώτον, το διεθνές οικονομικό περιβάλλον έχει γίνει λιγότερο ευνοϊκό και πιο ευμετάβλητο. Συγκεκριμένα, η παγκόσμια ζήτηση ενδέχεται να περιορισθεί καθώς υπάρχουν ενδείξεις εξασθενήσεως του αναπτυξιακού ρυθμού σε Κίνα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ευρωζώνη και ΗΠΑ. Η ρητορική του εμπορικού προστατευτισμού και ιδιαίτερα η εμπορική διαμάχη ΗΠΑ-Κίνας μπορεί να εντείνει τις γεωπολιτικές εντάσεις περιορίζοντας το διεθνές εμπόριο. Το ενδεχόμενο της

αποχωρήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου (Brexit) από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) χωρίς συγκεκριμένο πλαίσιο συμφωνίας θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τις εμπορικές ροές, να αποδυναμώσει το διαθέσιμο εισόδημα των Βρετανών τουριστών λόγω εξασθένησης της στερλίνας και να μειώσει τους διαθέσιμους κοινοτικούς πόρους για την Ελλάδα. Η ενδεχόμενη συνέχιση και στο νέο έτος της συζήτησης περί των δυνατοτήτων του δημοσιονομικού χώρου της Ιταλίας, σε σχέση με το σύμφωνο δημοσιονομικής πειθαρχίας της ΕΕ επηρεάζει σημαντικά το κόστος δανεισμού της χώρας μας σε μία περίοδο μάλιστα που το πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού της ΕΚΤ (QE) θα έχει απενεργοποιηθεί (βλέπε σχετική ανάλυση στο Τμήμα "Παγκόσμια Οικονομία" του ανά χείρας Δελτίου). Επιπροσθέτως, το επιβαρυνόμενο πολιτικό κλίμα στη Γαλλία και η υψηλή δημοτικότητα των αντιευρωπαϊκών πολιτικών σχημάτων στο βαθμό που θα αποτυπωθεί στο αποτέλεσμα των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να επιτείνει την αβεβαιότητα στις χρηματοπιστωτικές αγορές, να διατηρήσει υψηλά τα μακροχρόνια επιτόκια και κατά συνέπεια να καταστήσει πιο δυσχερή την προσφυγή της Ελλάδας στις αγορές. Παράλληλα, ενδέχεται να επιτείνει το πρόβλημα της απουσίας ενιαίας πολιτικής γραμμής σε κείρια ζητήματα της ΕΕ που σχετίζονται με τη χώρα μας (προϋπολογισμός, γεωργική πολιτική, εμβάθυνση Ευρωζώνης, μεταναστευτικό).

Δεύτερον, η μακροχρόνια διατήρηση της επενδυτικής δαπάνης στα έτη της οικονομικής υφέσεως σε επίπεδο χαμηλότερο από το ύψος των αποσβέσεων εξασθένησε το απόθεμα του παραγωγικού κεφαλαίου της χώρας - τόσο σε όρους αξίας όσο και μη ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογικών καινοτομιών που έλαβαν πρόσφατα χώρα - με αποτέλεσμα η παραγωγικότητα της εργασίας είτε να φθίνει είτε να παραμένει υποτονική. Το 2018 δεν διεφάνη μία δυναμική ανασχέσεως των τάσεων αποεπένδυσης. Η ανάγκη λοιπόν ενός ισχυρού θετικού επενδυτικού shock συνιστά μία μεγάλη πρόκληση για την ελληνική οικονομία στο νέο έτος.

Τρίτον, η κάλυψη του προαναφερθέντος επενδυτικού κενού είναι εύλογο να χρειασθεί την αρωγή της δημοσιονομικής πολιτικής. Απαιτείται η διαμόρφωση ενός φιλικότερου προς την ανάπτυξη μίγματος πολιτικής εντός του στενού πλαισίου που θέτει ο στόχος για την επίτευξη υψηλού δημοσιονομικού πρωτογενούς πλεονάσματος. Τούτο σημαίνει ότι χρειάζεται αφενός η πλήρης υλοποίηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και αφετέρου η μείωση των φορολογικών συντελεστών στο κεφάλαιο και την εργασία. Τα επεκτατικά μέτρα που έχουν προβλεφθεί για το 2019 όπως η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών αγροτών και ελευθέρων επαγγελματιών και η σταδιακή μείωση του συντελεστή των επιχειρηματικών κερδών είναι στη σωστή κατεύθυνση. Από την άλλη πλευρά, η δημοσιονομική επίπτωση πιθανών αποφάσεων για την αναδρομική άρση της εισοδηματικής πολιτικής στο ελληνικό Δημόσιο και της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης των περασμένων ετών μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντική και θα απαιτήσει ορθή διαχείριση και σχεδιασμό, ώστε να μην τεθεί εκ νέου σε αμφισβήτηση από τις διεθνείς αγορές το αξιόχρεο του ελληνικού κράτους.

Τέταρτον, η μείωση του ελλείμματος επιχειρηματικότητας και καινοτομίας προϋποθέτει την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο θεσμικό πλαίσιο και τη διαμόρφωση σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος με ταχεία επίλυση διενέξεων και ευκολία ενάρξεως δραστηριότητας. Έτσι, θα καταστεί δυνατή η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων (ΞΑΕ) σε μία περίοδο που η μέση

ροπή προς αποταμίευση παραμένει αρνητική. Οι ΞΑΕ βοηθούν σημαντικά στην εισαγωγή τεχνολογικών καινοτομιών που ενισχύουν την παραγωγικότητα της εργασίας και συμβάλλουν στην εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας προορισμού των επενδύσεων, καθώς οι εισερχόμενοι επενδυτές είναι συνήθως περισσότερο προσανατολισμένοι στις ξένες αγορές σε σχέση με τις τοπικές επιχειρήσεις. Τέλος, αποτελούν δομικό στοιχείο της "παγκόσμιας αλυσίδας αξίας" (global value chain) επιτρέποντας σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε πολυεθνικούς οργανισμούς να ειδικευθούν σε τμήμα της παραγωγικής διαδικασίας στο οποίο είναι πιο ανταγωνιστικές. Παράλληλα, η θεσμοθέτηση κινήτρων για την προαγωγή της Έρευνας και Ανάπτυξης σε συνδυασμό με την ενίσχυση της συνεργασίας των επιχειρήσεων με τα πανεπιστήμια μπορεί να ωθήσει σημαντικά την επιχειρηματικότητα των νέων και την καινοτομία επαναφέροντας στη χώρα ένα μεγάλο μέρος της υψηλής ποιότητας ανθρωπίνου κεφαλαίου που διέρρευσε εκτός συνόρων.

Πέμπτον, η αναβάθμιση της λειτουργίας της δημόσιας διοικήσεως, ιδιαίτερα στους τομείς της συγκροτήσεως των ελεγκτικών μηχανισμών, τη διαχείριση του ανθρωπίνου δυναμικού και την φορολογική διοίκηση μπορεί να αποτελέσει τον καταλύτη για την εμπέδωση αισθήματος (α) ασφάλειας στην διενέργεια των οικονομικών δραστηριοτήτων, (β) δικαιοσύνης στην κατανομή των φορολογικών βαρών και (γ) ανταποδοτικότητας των φόρων λόγω της βελτιώσεως των προσφερόμενων δημοσίων υπηρεσιών και αγαθών.

Έκτον, η επιτάχυνση εντός του 2019 των προγραμματισμένων ιδιωτικοποιήσεων που βρίσκονται σε καθυστέρηση είναι μία ακόμη μεγάλη πρόκληση καθώς μπορεί να αποτελέσουν μηχανισμό προσελκύσεως νέων επενδυτικών κεφαλαίων και αναζωογονήσεως μικρών επιχειρηματικών μονάδων που λειτουργούν υποστηρικτικά στα έργα υποδομής, ενώ τυχόν περαιτέρω καθυστερήσεις μπορεί να αντισταθμίσουν τα οφέλη στο επενδυτικό κλίμα που έχουν επιτευχθεί έως σήμερα σε αυτό το μέτωπο.

Έβδομον, η επιτυχής υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και απεξαρτήσεως από τον έκτακτο μηχανισμό ρευστότητας της ΤτΕ αναμένεται να αποδεσμεύσει κεφάλαια και ρευστότητα αναδιαρθρώνοντας τον παραγωγικό ιστό της χώρας μέσω της εξυγιάνσεως πλειάδας επιχειρήσεων και χρηματοδοτήσεως καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)